

Для забезпечення прозорості, відкритості та неупередженості до проведення моніторингу і оцінювання ефективності реалізації цієї стратегії залучаються міжнародні експерти та організації, наукові установи.

Ковальський Максим Валерійович

Головний державний інспектор Ланівецького відділення
Кременецького ОДПІ ГУ ДФС у Тернопільській області

kirilk718@gmail.com

ПОДАТКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРЕМЕНЕЦЬКОГО РАЙОНУ, ЙОГО СКЛАДОВІ ТА ЧИННИКИ ВПЛИВУ

Податковий потенціал регіону є основою для формування бази оподаткування будь-якого регіону і складається із суми податкових потенціалів державного та місцевих бюджетів. В даному випадку під місцевим бюджетом розуміється консолідований бюджет Кременецького району, податковий потенціал якого, у свою чергу, складається із потенціалів бюджетів м. Кременець, яке отримало статус міста обласного значення згідно постанови ВРУ від 13.05.2015 за №397-VIII, селищних, сільських рад, територіальних громад та спецфондів.

Доцільно розглядати податковий потенціал Кременецького району у широкому і вузькому його значенні. У широкому розумінні податковий потенціал району - це обсяг не тільки реальних а й потенційних ресурсів регіону, які прямо підлягають оподаткуванню і можуть бути об'єктом оподаткування при розширенні його податкової бази внаслідок економічного росту району.

У вузькому розумінні податковий потенціал району - це реальний обсяг податків, який складається із зборів та інших обов'язкових платежів, які акумулює Кременецький район використовуючи свої ресурси в умовах та з дотриманням чинного податкового законодавства.

Результати аналізу надходжень податків і зборів Кременецького управління ГУ ДФС у Тернопільській області в розрізі фондів та бюджетів за 2017-2018 роки наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Суми надходжень податків, зборів та інших обов'язкових платежів до зведеного та державного бюджетів України по Кременецькому району
тис. грн

№	Назва фондів	Факт 2017 року			Факт 2018 року			Відхилення факту поточного до факту минулого року (Зведений бюджет)	
		Всього	в т.ч. бюджет		Всього	в т.ч. бюджет		+/-	%
			Держ.	Місц.		Держ.	Місц.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Всього (ЗБІР)	889487,8	392594	496893,8	951558,6	392787,5	558771,1	62070,8	107,0
2	Загальний фонд (ЗБІР)	882098,6	386278,5	495820,1	950501,2	392566,5	557934,7	68402,6	107,8
3	Спеціальний фонд	7389,2	6315,5	1073,7	1057,4	221	836,4	-6331,8	14,3

Примітка. Розраховано автором на основі [1]

До чинників, які впливають на формування податкового потенціалу Кременецького району можна віднести:

– об'єктивні, тобто чинне податкове законодавство, стан соціально-економічного розвитку району, галузева приналежність суб'єктів господарювання району, структура та обсяги дійсного експорту та імпорту;

– суб'єктивні, тобто кількість наданих пільг, відстрочок, якість збору платежів та дотримання їх планів, реальна прибутковість суб'єктів господарювання.

Щоб оцінити базу оподаткування було використано наступне коло показників, а саме:

– місце і роль Кременецького району у економіці Тернопільської області;

– галузева спеціалізація суб'єктів господарювання Кременецького району, з урахуванням особливостей їх розміщення та функціонування;

– динаміка структури населення та рівня зайнятості;

– склад валового регіонального продукту (згідно з галузями району);

– обсяг випуску продукції/виконаних робіт/наданих послуг у фізичному та грошовому виразі суб'єктів господарювання з основних галузей району;

– фінансово-економічний стан підприємств основних галузей району, кількість прибуткових та збиткових підприємств; динаміка середньої заробітної плати по Кременецькому району в порівнянні із середньообласною;

– великі платники району (динаміка їх прибутковості, галузева приналежність).

Крім того, для розрахунку потенційної бази оподаткування необхідно враховувати природно-ресурсну база, якість виробничої та соціальної інфраструктури, необхідність її оновлення. Також потрібно звертати увагу на рівень тінізації економіки, присутність неплатежів, різні форми розрахунків (грошові, бартерні, вексельні та інші).

Якщо об'єднати усі зазначені показники у Податковий паспорт району, можна отримати комплексну характеристику соціально-економічного розвитку району, що дозволить коректно та адекватно планувати податковий потенціал і податкове навантаження району та його податкоспроможність.

Податковий паспорт реалізований Державною фіскальною службою України у вигляді програмного забезпечення, як підсистема інформаційної системи «Податковий блок», проте тільки у тестовому режимі, наразі дата введення підсистеми у промислову експлуатацію достеменно невідома.

Зважаючи на вище наведене можна сказати що, податковий потенціал Кременецького району являє собою багаторівневу систему, яка включає в себе такі складові (рис. 1):

– реалізовану, яка складається із всіх нарахованих та сплачених податків, зборів та обов’язкових платежів до бюджетів та спецфондів, яка відіграє головну роль у структурі податкового потенціалу району;

– наявну, але нереалізовану, рівень тінізації економіки району, податкові пільги та заборгованість по сплаті податків з якою треба ретельно працювати для переведення даної складової в цілому чи частинами до реалізованої;

– прогнозовану, тобто створення розрахунків потенційного приросту бази оподаткування в залежності від економічного зростання району або створення нових суб’єктів господарювання або відновлення діяльності тимчасово не діючих суб’єктів господарювання, які зареєстровані на території.

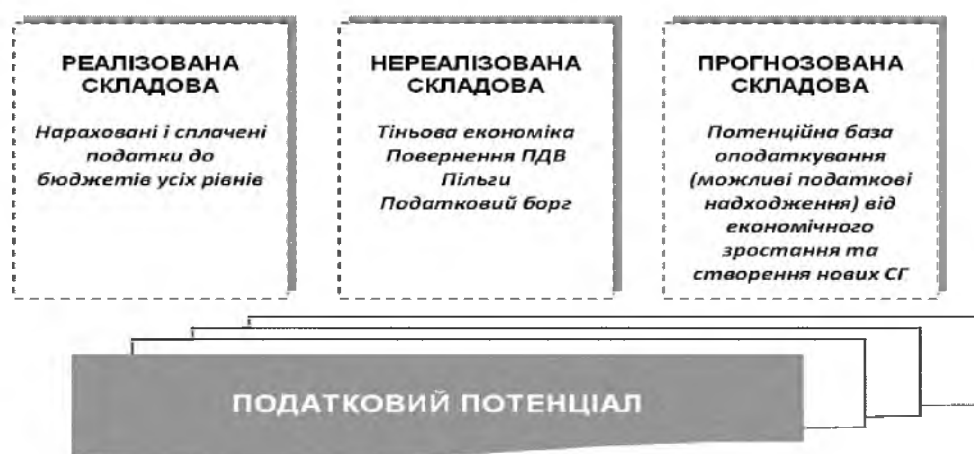

Рис. 1 Структура податкового потенціалу Кременецького району.

Різноманітність напрямів оцінки податкового потенціалу (адитивний, спрощений, плановий, репрезентативний, кореляційно-регресивний) для прогнозування доходів місцевих бюджетів у процесі міжбюджетного регулювання свідчить про неоднозначність цілей, що переслідуються при її проведенні.

Список використаних джерел:

1. Інформаційно-статистичні матеріали Кременецької ОДПІ ГУ ДФС у Тернопільській області.